

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

N U T A R I M A S

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 1991 M. GRUODŽIO 5 D. NUTARIMO NR. 530 „DĖL ASMENŲ DRAUDIMO VALSTYBĖS LĖŠOMIS IR KOMPENSACIJŲ MOKĖJIMO JUOS SUŽEIDUS ARBA JIEMS ŽUVUS RYŠIUM SU TARNYBA SĄLYGŲ“ PAKĖITIMO

2002 m. gruodžio 23 d. Nr. 2088
Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Pakeisti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1991 m. gruodžio 5 d. nutarimą Nr. 530 „Dėl Asmenų draudimo valstybės lėšomis ir kompensacijų mokėjimo juos sužeidus arba jiems žuvus ryšium su tarnyba sąlygų“ (Žin., 1992, Nr. [8-212](#), Nr. [34-1051](#); 1993, Nr. [28-650](#); 1994, Nr. [29-514](#), Nr. [66-1274](#), Nr. [86-1632](#); 1996, Nr. [11-295](#)):

1.1. Išdėstyti 2.2 punktą taip:

„2.2. valstybės institucijos, kuriose tarnauja (eina pareigas) ar tarnavo (ėjo pareigas) apdraustieji, per 10 dienų nuo Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritorinio skyriaus pranešimo apie išmokėtiną draudimo sumą turi pervesti į Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos biudžeto sąskaitą sumą, lygią 3 procentams priklausančios išmokėti draudimo sumos, iš savo išlaidų sąmatose tam reikalui numatytų lėšų“.

1.2. Nurodytuoju nutarimu patvirtintose Asmenų draudimo valstybės lėšomis ir kompensacijų mokėjimo juos sužeidus arba jiems žuvus ryšium su tarnyba sąlygose:

1.2.1. Išdėstyti 1 punktą taip:

„1. Pagal Asmenų draudimo valstybės lėšomis ir kompensacijų mokėjimo juos sužeidus ar jiems žuvus ryšium su tarnyba sąlygas (toliau vadinama – draudimo sąlygos) apdraudžiami:

1.1. Vidaus reikalų ministerijos, policijos ir kitų vidaus reikalų statutinių įstaigų (Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos, Vadovybės apsaugos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos ir jiems pavaldžių padalinių, Vidaus reikalų ministerijos vidaus tarnybos dalinių) pareigūnai;

1.2. Lietuvos teisės universiteto Policijos fakulteto studentai ir Vidaus reikalų ministerijos valdymo srities aukštųjų ir aukštesniųjų mokyklų klausytojai (kursantai), policijos rezervo nariai jų stažuotčių ir praktikos laikotarpiu;

1.3. privalomosios pradinės karo tarnybos kariai;

1.4. profesinės karo tarnybos kariai;

1.5. kariai savanoriai ir aktyviojo rezervo kariai, pašaukti į pratybas, mokymus ar vykdyti tarnybos užduotį;

1.6. asmenys, pašaukti į pratybas, mokymus arba mobilizuoti ištikus ekologinei katastrofai, stichinei nelaimei ar iškilus pavojui valstybės saugumui;

1.7. Lietuvos karo akademijos kariūnai;

1.8. civilinės krašto apsaugos tarnybos valstybės tarnautojai;

1.9. asmenys, atliekantys alternatyviąją krašto apsaugos tarnybą;

1.10. Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento pareigūnai;

1.11. Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos pareigūnai;

1.12. Kalėjimų departamento prie Teisingumo ministerijos ir jam pavaldžių įstaigų ar valstybės įmonių pareigūnai;

1.13. Lietuvos Respublikos muitinės pareigūnai;

1.14. aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai;

1.15. baigusieji aukštąsias mokyklas asmenys, kuriems privalomoji pradinė karo tarnyba pakeista kursais;

1.16. sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojai, teikiantys sveikatos priežiūros paslaugas pacientams, sergantiems ypač pavojingomis užkrečiamosiomis ligomis, ar vykdančios epidemijų profilaktikos priemones ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų židiniuose“.

1.2.2. Išdėstyti 3, 4 ir 5 punktus taip:

„3. Draudiminiais pripažįstami šie įvykiai, atsitikę apdraustajam, kai jis vykdo tarnybines pareigas, vyksta į tarnybą (darbą) arba iš jos, taip pat ne tarnybos (darbo) laiku, jeigu teismo ar tardymo (ikiteisminio tyrimo) nustatyta, kad šie įvykiai susiję su tarnyba (darbu), per apdraustojo mokymo ir pratybų laiką, ir pakenkę apdraustojo sveikatai arba tapę jo mirties priežastimi:

3.1. nelaimingas atsitikimas, pasikėsinimas į apdraustojo gyvybę ir (ar) sveikatą, taip pat kitas staigus įvykis, kai prieš apdraustojo valią jo kūną veikia fizinė jėga (cheminis, terminis, nuodingųjų dujų ar kitas fizinis poveikis);

3.2. atsitiktinis ūminis apsinuodijimas maistu (taip pat užsikrėtimas per maistą infekcinėmis ligomis, nurodytomis Sveikatos apsaugos ministerijos patvirtintame ūminių infekcinių žarnyno ligų sąrašė), vaistais, nuodingaisiais augalais, taip pat ūminis ar lėtinis apsinuodijimas cheminėmis medžiagomis ir preparatais;

3.3. neigiami padariniai dėl klaidingo diagnozavimo ar gydymo ir profilaktikos priemonių (tarp jų vaistų injekcijų) panaudojimo po draudiminių įvykių;

3.4. svetimkūnio patekimas į kvėpavimo takus, anafilaksinis šokas, apdraustojo paskendimas ar sušalimas.

Žūties ar sveikatos sutrikimo priežastinį ryšį su tiesioginių pareigų vykdymu nustato institucijos, kurioje apdraustasis tarnauja (tarnavo) arba eina (ėjo) pareigas, vadovo nustatyta tvarka sudaryta tarnybinio tyrimo komisija. Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritorinis skyrius nustato, ar nelaimingas atsitikimas laikomas draudiminiu įvykiu, ir apskaičiuoja draudimo sumos dydį.

4. Draudiminiams nepriskiriami įvykiai ir draudimo sumos bei kompensacijos nemokamos, jeigu:

4.1. apdraustasis nukentėjo dėl savo veikos, kurioje tardymas (ikiteisminis tyrimas) ar teismas nustatė tyčinio nusikaltimo požymius, arba jeigu ši veika susijusi su administraciniu teisės pažeidimu;

4.2. apdraustasis nukentėjo būdamas apsvaigęs nuo alkoholio, narkotikų, toksinių ar psichotropinių medžiagų;

4.3. apdraustasis nukentėjo valdydamas be atitinkamo pažymėjimo transporto priemonę ar kitą savaeigę mašiną arba perdavė valdyti transporto priemonę asmeniui, apsvaigusiam nuo alkoholio, narkotikų, toksinių ar psichotropinių medžiagų arba neturinčiam atitinkamo pažymėjimo;

4.4. apdraustasis nusižudė, kėsinosi nusižudyti ar tyčia save sužalojo;

4.5. apdraustojo sveikata sutriko arba jis mirė dėl ligos ar karo veiksmų.

Teisės aktuose, reglamentuojančiuose apdraustųjų profesinę veiklą, gali būti nustatytos ir kitos sąlygos, kuriomis draudimo išmokos ir kompensacijos nemokamos.

5. Asmenys, išvardyti šių draudimo sąlygų 1 punkte, valstybės lėšomis draudžiami jų profesinę veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytais laikotarpiais. Jeigu profesinę veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose draudimo laikotarpis nenustatytas, šie asmenys draudžiami nuo jų paskyrimo į atitinkamas pareigas dienos iki atleidimo iš tų pareigų“.

1.2.3. Įrašyti 6 punkte po žodžio „tardymo“ žodžius „(ikiteisminio tyrimo)“.

1.2.4. Išdėstyti 7 ir 8 punktus taip:

„7. Asmuo apdraudžiamas suma, lygia jo darbo užmokesčiui (tarnybinis atlyginimas, priedai ir priemokos), kuris mokamas draudiminio įvykio mėnesį, padaugintam iš 12, bet ne didesne kaip 48 Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytos minimalios mėnesinės algos, o nesant darbo

užmokesčio – suma, kuri lygi Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytai minimaliai mėnesinei algai, padaugintai iš 12.

8. Šių sąlygų 7 punktą netaikomas asmenims, nurodytiems šių sąlygų 1 punkte, kurie draudžiami jų profesinę veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytais sumomis“.

1.2.5. Pripažinti netekusiu galios 9 punktą.

1.2.6. Išdėstyti 10 punktą taip:

„10. Draudimo suma, mokėtina apdraustajam dėl pakenkimo jo sveikatai, nustatoma pagal draudimo sumų, mokamų ryšium su draudiminiais įvykiais asmenims, apdraustiems valstybės lėšomis, lentelę (pridedama), vadovaujantis asmens sveikatos priežiūros įstaigos pažymėjimu. Kai apdraustajam sužaloti minkštieji audiniai, regos ar klausos organai, taip pat kai pagal nurodytą pažymėjimą negalima nustatyti sužalojimo padarinių, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritorinis skyrius turi teisę kreiptis į šių draudimo sąlygų 17 punkte nurodytas medicininės ekspertizės komisijas dėl medicininės ekspertizės atlikimo.

Jeigu apdraustasis mirė ir jo mirtis nesusijusi su draudiminiu įvykiu arba susijusi su nauju draudiminiu įvykiu, tačiau jam dar nebuvo išmokėta draudimo suma dėl ankstesnio draudiminio įvykio, ši suma išmokama apdraustojo šeimos nariams (sutuoktiniui, nepilnamečiams vaikams (įvaikiams), iki jiems sukaks 18 metų, taip pat vaikams (įvaikiams), kurie mokosi nustatyta tvarka įregistruotų mokymo įstaigų dieniniuose skyriuose, iki jiems sukaks 24 metai, žuvusiojo vaikams, gimusiems po jo mirties, tėvui (motinai) ir nedarbingiems asmenims, kurie buvo žuvusiojo išlaikomi arba jo mirties dieną turėjo teisę gauti jo išlaikymą), jeigu teisės aktuose, reglamentuojančiuose apdraustojo profesinę veiklą, nenustatyta kitaip (toliau vadinama – šeimos nariai)“.

1.2.7. Išdėstyti 12, 13 ir 14 punktus taip:

„12. Draudimo suma po apdraustojo mirties mokama paskirtajam asmeniui. Jeigu apdraustasis paskyrimo neparašė ar paskyrimą atšaukė, taip pat jeigu paskirtasis asmuo mirė anksčiau už apdraustąjį, draudimo suma mokama apdraustojo šeimos nariams. Jeigu apdraustasis draudimo sumą paskyrė keletui asmenų ir kuris nors iš jų mirė anksčiau už apdraustąjį, atitinkama draudimo sumos dalis mokama kitiems paskirtiesiems asmenims apdraustojo nustatyta proporcija.

Jeigu paskirtasis asmuo miršta po apdraustojo mirties, nespėjęs gauti jam mokėtiną draudimo sumą, ji mokama paskirtojo asmens įpėdiniams.

Jeigu paskirtasis asmuo tyčia nužudė apdraustąjį arba tyčia sužalojo ir dėl to šis mirė, draudimo suma mokama apdraustojo šeimos nariams. Tačiau jeigu apdraustasis draudimo sumą paskyrė keletui asmenų, draudimo sumos dalis, skirta asmeniui, dėl kurio tyčios mirė apdraustasis, mokama kitiems paskirtiesiems asmenims apdraustojo nustatyta proporcija.

13. Jeigu apdraustojo mirties priežastis yra draudiminis įvykis ir apdraustajam jau buvo išmokėta draudimo suma dėl pakenkimo sveikatai, apdraustojo paskirtiesiems asmenims arba šeimos nariams mokamas visos draudimo sumos ir jau išmokėtos apdraustajam sumos skirtumas.

14. Prašymą išmokėti draudimo sumą apdraustasis, jo įgaliotas asmuo, šeimos narys arba asmuo, paskirtas gauti draudimo sumą apdraustojo mirties atveju, turi pateikti Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritoriniam skyriui ne vėliau kaip per 3 metus nuo draudiminio įvykio dienos.

Apdraustasis (ar jo įgaliotas asmuo) prie prašymo turi pridėti darbovietėje, tarnybos, mokymo, stažuotės ar praktikos vietoje surašytą įvykio aktą, pažymą apie draudiminio įvykio metu gautą darbo užmokestį arba minimalią mėnesinę algą ir asmens sveikatos priežiūros įstaigos pažymėjimą.

Apdraustojo šeimos nariai arba asmuo, apdraustojo paskirtas gauti draudimo sumą, prie prašymo turi pridėti asmens tapatybę ir teisę gauti išmoką įrodančius dokumentus, apdraustojo mirties liudijimą arba patvirtintą jo nuorašą.

Mirusio apdraustojo buvusi darbovietė, mokymo ir kitos įstaigos arba karinis dalinys, kuriame jis tarnavo (ėjo pareigas), turi pateikti Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos

teritoriniam skyriui įvykio aktą, pažymą apie darbo užmokesį arba minimalią mėnesinę algą ir apdraustojo paskyrimą (jeigu jį turi) arba pranešti apie žinomus apdraustojo įpėdinius.

Prireikus Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritoriniai skyriai gauna iš tardymo (ikiteisminio tyrimo), teismo ir kitų įstaigų papildomus dokumentus, kurių reikia draudimo sumos mokėjimo klausimams spręsti“.

1.2.8. Išdėstyti 15 punkto pirmąją pastraipą taip:

„15. Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritorinis skyrius, gavęs šių draudimo sąlygų 14 punkte nurodytus dokumentus, turi per 10 darbo dienų išspręsti draudimo sumos mokėjimo klausimą, apie sprendimą pranešti gavėjui ir išsiųsti apdraustojo darbovietai pranešimą apie mokėtiną draudimo sumą arba atsisakymo mokėti priežastį. Kai mokėtinai sumai nustatyti būtina medicininė ekspertizė, tardymo (ikiteisminio tyrimo) išvada, teismo sprendimas arba paveldėjimo teisės liudijimas, mokėjimo klausimas turi būti išspręstas ir apie sprendimą pranešta gavėjui ir apdraustojo darbovietai per 10 darbo dienų nuo šių dokumentų gavimo“.

1.2.9. Išdėstyti 16, 17 ir 18 punktus taip:

„16. Jeigu šių draudimo sąlygų 1 punkte išvardyti asmenys žuvo vykdydami profesinės veiklos ir kituose teisės aktuose nustatytas pareigas, jų šeimos nariams išmokama kompensacija, apskaičiuota pagal profesinę veiklą reglamentuojančius teisės aktus.

Jeigu profesinę veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose nenustatytas kompensacijos dydis, išmokama 10 metų (120 mėnesių) mėnesinio darbo užmokesčio (su nustatytais mėnesinėmis priemokomis ir priedais) dydžio kompensacija, apskaičiuota pagal apdraustojo žuvimo mėnesį gautą mėnesinį darbo užmokesį, o darbo užmokesčio nesant – išmokama 10 metų (120 mėnesių) minimalios mėnesinės algos dydžio kompensacija.

17. Jeigu šių draudimo sąlygų 1 punkte išvardyti asmenys susižeidė vykdydami profesinę veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytas pareigas, jiems išmokama kompensacija, apskaičiuota pagal profesinę veiklą reglamentuojančius teisės aktus.

Jeigu profesinę veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose nenustatytas kompensacijos dydis, sužeistam ryšium su tarnyba apdraustajam išmokama nuo 1 iki 5 metų (nuo 12 iki 60 mėnesių) sužeidimo mėnesio darbo užmokesčio (su nustatytais mėnesinėmis priemokomis ir priedais), o darbo užmokesčio nesant – minimalios mėnesinės algos dydžio kompensacija.

Nustatytos šios kompensacijos:

I grupės invalidams dėl sužeidimo – 60 mėnesių darbo užmokesčio (minimalios mėnesinės algos) dydžio;

II grupės invalidams dėl sužeidimo – 48 mėnesių darbo užmokesčio (minimalios mėnesinės algos) dydžio;

III grupės invalidams dėl sužeidimo – 36 mėnesių darbo užmokesčio (minimalios mėnesinės algos) dydžio; sunkaus sužeidimo (suluošinimo) atveju – 24 mėnesių darbo užmokesčio (minimalios mėnesinės algos) dydžio; lengvo sužeidimo (suluošinimo) atveju – 12 mėnesių darbo užmokesčio (minimalios mėnesinės algos) dydžio.

Sužeidimo (suluošinimo) sunkumo laipsnį nustato atitinkamai pagal nustatytą veiklos sritį Centrinė medicininė ekspertizės komisija (Vidaus reikalų ministerijos, Karinė medicinos ekspertizės ar kita) arba Valstybinė medicininė socialinės ekspertizės komisija prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, vadovaudamasi Sveikatos apsaugos ministerijos patvirtinta instrukcija. Nustatydamos sužeidimo (suluošinimo) sunkumą, komisijos vadovaujasi sunkių, apysunkių (vidutinių) ir lengvų sužeidimų, kontūzijų, traumų bei kitų pakenkimų sveikatai sąrašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1991 m. balandžio 12 d. nutarimu Nr. 127 (Žin., 1991, Nr. [14-377](#); 1996, Nr. [11-294](#); 2000, Nr. [56-1663](#)).

18. Kompensacija, nustatyta šių draudimo sąlygų 16 punkte, lygiomis dalimis mokama žuvusiojo šeimos nariams. Kompensacija gali būti išmokėta vienam iš nurodytųjų asmenų, jeigu pateikiamas kitų pilnamečių asmenų ir atskirai gyvenančių nepilnamečių asmenų notarine tvarka patvirtintas sutikimas.

Ši kompensacija mokama neatsižvelgiant į kompensacijas, kurios išmokėtos pagal 17 punktą, jeigu sužeidimo ir žūties aplinkybės nesutampa. Kitais atvejais mokamas priklausančios išmokėti kompensacijos pagal 16 punktą ir jau išmokėtos kompensacijos pagal 17 punktą skirtumas“.

1.2.10. Išdėstyti 20 ir 21 punktus taip:

„20. Kompensacija apdraustajam, sužeistam ryšium su tarnyba, mokama vadovaujantis atitinkamai pagal nustatytą veiklos sritį Centrinės medicininės ekspertizės komisijos (Vidaus reikalų ministerijos, Karinės medicinos ekspertizės ar kitos) arba Valstybinės medicininės socialinės ekspertizės komisijos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos išvada ir pateiktu įvykio aktu, surašytu darbovietėje (tarnybos, mokymo, stažuotės, praktikos vietoje). Prireikus vadovaujamasi tardymo (ikiteisminio tyrimo) išvada arba teismo sprendimu.

Kompensacija žuvusio apdraustojo šeimos nariams šių draudimo sąlygų 18 punkte nustatyta tvarka mokama pateikus prašymą (prašymus), įvykio aktą ir mirties liudijimą (patvirtintą jo nuorašą). Prireikus vadovaujamasi tardymo (ikiteisminio tyrimo) išvada arba teismo sprendimu.

21. Kompensacija turi būti išmokėta arba raštu atsisakyta ją mokėti per 10 darbo dienų nuo visų nurodytų dokumentų gavimo. Kai kompensacijai mokėti būtina tardymo (ikiteisminio tyrimo) išvada ar teismo sprendimas, jos mokėjimo klausimas turi būti išspręstas ir apie sprendimą pranešta gavėjui per 10 darbo dienų nuo šių dokumentų gavimo“.

1.2.10. Išdėstyti 24 punktą taip:

„24. Ginčus dėl draudimo sumų dydžio nustatymo ir mokėjimo nagrinėja Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba. Jeigu Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba suinteresuotam asmeniui per mėnesį nepraneša apie savo sprendimą arba jos sprendimas šio asmens nepatenkina, jis gali kreiptis į teismą“.

1.2.11. Išdėstyti 26 punktą taip:

„26. Įstaigos, išmokėjusios draudimo sumas ir kompensacijas, įgyja reikalavimo (regreso) teisę į žalą padariusius juridinius ir fizinius asmenis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nustatyta tvarka“.

1.2.12. Įrašyti priede po žodžio „tardymo“ žodžius „(ikiteisminio tyrimo)“.

2. Šis nutarimas įsigalioja nuo 2003 metų sausio 1 dienos.

MINISTRAS PIRMININKAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS

SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRĖ

VILIJA BLINKEVIČIŪTĖ